Prima instanţă: Judecătoria Chişinău (sediul Centru) dosarul nr. 2a-140/23
judecător: Violeta Gîrleanu 2-22011453-02-2a-13012023

DECIZIE

27 iunie 2023 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Anatol Pahopol
judecătorii Ruxanda Pulbere şi Ala Malîi
Grefierul Munteanu Iana

examinând în şedinţă de judecată publică, cererea de apel declarată de ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 29 septembrie 2022, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva *****cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului material şi moral,

A CONSTATAT:

Pretenţiile reclamantului.

La 24.01.2022 ***** a depus cerere de chemare în judecată împotriva *****, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2-1253/05, repararea prejudiciului material în mărime de 20 000 de lei şi moral în mărime de 20 000 de lei.

În motivarea acţiunii a susţinut că, prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 22.11.2005 cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui *****cu privire la încasarea daunei a fost respinsă, iar cererea reconvenţională înaintată de *****împotriva lui ***** referitor la încasarea datoriei a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la ***** în beneficiul lui *****suma de 750 de dolari SUA cu titlu de datorie și cheltuielile de judecată în sumă de 1 300 de lei.

Reclamantul a indicat că, prin decizia Curții de Apel Bălţi din 23.03.2006 a fost respins apelul declarat de către *****

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiţie din 02.08.2006, a fost declarat inadmisibil recursul lui *****

Prin încheierea Curții Supreme de Justiţie din 11.07.2007, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de ***** împotriva deciziei Curtii Supreme de Justiţie din 02.08.2006.

Totodată, reclamantul a menţionat că, a încercat să conteste hotărârea şi alte hotărâri şi decizii însă fără rost, în consecinţă a fost nevoit să-și apere drepturile sale pe o perioadă din 22.11.2005 până la 13.10.2021, adică a fost purtat prin judecătoriile din Republica Moldova timp de 16 ani, cheltuind sume enorme de bani, timp pierdut, fiind stresat şi sănătate pierdută.

Prin decizia Curții Supreme de Justiţie din 14.05.2008, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de ***** împotriva încheierii Curții Supreme de Justiţie din 02.08.2006.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiţie din 14.10.2009, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de ***** împotriva deciziei Curții Supreme de Justiţie din 02.08.2006.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiţie din 16.02.2011, a fost respinsă cererea de revizuire depusă de ***** împotriva deciziei CSJ din 02.08.2006.

A relatat că, ulterior s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui *****cu privire la înlăturarea falsificărilor în cererile depuse anterior în judecată, iar prin încheierea Judecătoriei Soroca din 25.03.2011 s-a refuzat în primire cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălţi din 29.09.2011, a fost respins recursul declarat de ***** şi menținută încheierea Judecătoriei Soroca din 25.03.2011.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiţie din 14.03.2012, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de ***** împotriva deciziei Curții Supreme de Justiţie 02.08.2006.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27.11.2013, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către ***** împotriva deciziei Curții Supreme de Justiţie din 02.08.2006.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17.12.2014, s-a dispus de a respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către ***** împotriva deciziei Curții Supreme de Justiţie din 02.08.2006.

Reclamantul a afirmat că, la 02.07.2015 s-a adresat din nou cu cerere de chemare în judecată împotriva lui *****şi *****cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 1 790 de dolari SUA.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 06.07.2015 a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către *****şi *****cu privire la încasarea prejudiciului material.

***** a enunţat că, la 21.07.2015, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Soroca din 06.07.2015, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Soroca din 06.07.2015 cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanţă.

Prin decizia Curții de Apel Bălţi din 02.09.2015, s-a admis cererea de recurs declarată de *****; s-a casat integral încheierea Judecătoriei Soroca din 06.07.2015 adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui *****şi *****cu privire la repararea prejudiciului material, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanţă, în alt complet de judecată.

La 12.01.2016, ***** din nou a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui *****şi *****cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 1 790 de dolari SUA.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 28.04.2017, a fost respinsă integral acţiunea înaintată de *****.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanţe, ***** a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălţi din 30.11.2017, a fost respins apelul declarat de către ***** și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Soroca din 28.04.2017.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30.05.2018, recursul depus de *****, a fost declarat ca inadmisibil.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14.11.2018, cererea de revizuire a lui ***** a fost respinsă ca inadmisibilă.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 06.04.2021, s-a declarat inadmisibilă cererea de revizuire depusă de ***** împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30.11.2017.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09.06.2021, recursul declarat de ***** fost respins, fiind menținută încheierea Curții de Apel Bălți din 06.04.2021.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13.10.2021, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de ***** împotriva decizia Curții Supreme de Justiție din 09.06.2021.

Prin urmare, ***** consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile.

Poziţia instanţei de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 29.09.2022, a fost respinsă, cererea de chemare în judecată depusă de *****, ca fiind tardivă. (f.d. 116)

Solicitarea apelantului.

La 06.11.2022, ***** a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 29.09.2022, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acţiunii. (f.d. 122-123)

Respectarea termenului de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În speţă s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) a fost pronunţat în şedinţă de judecată publică la 29.09.2022, iar apelul nemotivat a fost depus la 06.11.2022.

În adresa părţilor, la 06.01.2023 a fost expediată copia hotărârii motivate din 29.09.2022 (f.d.133), iar la 15.02.2023, ***** a depus cerere de apel motivată.

Corespunzător se deduce că ***** a respectat termenul legal de declarare a apelului.

Argumentele părţilor.

Prin cererea de apel motivată, ***** a reiterat motivele de fapt şi de drept invocate în cererea de chemare în judecată, indicând că, hotărârea este neîntemeiată, invocând că, a respectat termenul de 6 luni după cum prevede Legea nr. 87, deoarece ultimul act judecătoresc a fost emis la 13.10.2021 de către Curtea Supremă de Justiţie.

A menţionat că, din cauză că timp de 17 ani a fost purtat prin judecăţi, dânsul a devenit invalid de gradul I.

Intimatul, Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova nu şi-a valorificat dreptul său de a depune referinţă pe marginea cererii de apel.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 14.03.2023 a fost primită spre examinare cererea de apel depusă de ***** şi a fost stabilită examinarea cererii de apel pentru 27.01.2023.

Poziţia părţilor în cadrul şedinţei de judecată.

În şedinţa instanţei de apel, nu s-au prezentat atât apelantul, cât şi intimatul, din motive necunoscute, deşi au fost citaţi în mod legal despre data, locul şi ora şedinţei de judecată.

Respectiv, Colegiul a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa părţii neprezente şi a dispus examinarea cauzei în absenţa acestuia, prin prisma dispoziţiilor 379 alin. (2) Cod de procedură civilă. Or, impedimente în acest sens, nu s-au stabilit.

Aprecierea instanţei de apel.

Audiind participanţii la proces şi verificând materialele cauzei în raport cu argumentele invocate şi circumstanţele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menţinerea hotărârii primei instanţe.

Conform art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În accepţiunea art. 373 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu niciun fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În acord cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabileşte că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Iar norma consacrată la art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reliefează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (*Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43*).

Sursele de *Soft Low* - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) adoptat în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, stabileşte că o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menţionează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Colegiului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislaţia în vigoare.

Colegiul constată că, instanţa de fond a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Din lucrările dosarului rezultă că, la 29.06.2005, ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui *****cu privire la încasarea daunei materiale (cauza civilă nr.2-1253/05).

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 22.11.2005, a fost respinsă, ca nefondată, cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui *****privind încasarea daunei. S-a admis parțial cererea reconvențională înaintată de *****către ***** privind încasarea datoriei. S-a încasat de la ***** în beneficiul lui BelousAndrei datoria în mărime de 750 de dolari SUA și cheltuielile de judecată în mărime de 1 300 de lei (f.d.10-11).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23.03.2006, a fost respinsă cererea de apel înaintată de ***** (f.d.13, verso).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02.08.2006, a fost declarat ca inadmisibil recursul înaintat de ***** (f.d.13, verso).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18.04.2007, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de ***** (f.d.13, verso).

Ulterior, ***** a depus un șir de cereri de revizuire, care prin încheierile Curții Supreme de Justiție din 11.07.2007, 28.11.2007, 14.05.2008, 23.07.2008, 14.10.2009, 16.02.2011, 14.03.2012, 27.11.2013, 14.05.2014, 30.07.2014, 17.12.2014, au fost respinse, ca fiind inadmisibile (f.d.12, 13-14, 18-19, 20-21, 23-24, 25-27).

La 12.01.2016, ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui *****şi *****cu privire la repararea prejudiciului material (cauza civilă nr.2-363/16).

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 28.07.2017, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui *****şi *****privind încasarea prejudiciului material (f.d.30-31).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30.11.2017, a fost respinsă cererea de apel înaintată de ***** (f.d.39-40).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30.05.2018, a fost declarat ca inadmisibil recursul înaintat de ***** (f.d.45-48).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14.11.2018, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de ***** (f.d.49-50).

Ulterior, la 26.02.2021, ***** a depus cerere de revizuire la Curtea de Apel Bălți împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca din 28.04.2017 și deciziei Curții de Apel Bălți din 31.11.2017.

Iar prin încheierea Curții de Apel Bălți din 06.04.2021, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de ***** (f.d.42-44).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09.06.2021, a fost respins recursul declarat de ***** și s-a menținut încheierea Curții de Apel Bălți din 06.04.2021 (f.d.51-53).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13.10.2021, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de ***** (f.d.54-55).

Astfel, s-a constatat că, anterior de către ***** au fost declanșate două litigii și, anume, la 29.06.2005 (cauza civilă nr.2-1253/05) și al doilea la 12.01.2016 (cauza civilă nr.2- 363/16).

Instanța de judecată atestă că primul litigiu intentat la 29.06.2005 (cauza civilă nr.2-1253/05), s-a soldat cu decizia Curții Supreme de Justiție din 02.08.2006, prin care s-a declarat ca inadmisibil recursul înaintat de *****, iar al doilea litigiu intentat la 12.01.2016 (cauza civilă nr.2-363/16), s-a soldat cu decizia Curții Supreme de Justiție din 09.06.2021, prin care a fost respins recursul declarat de *****, deciziile fiind irevocabile.

Totodată, instanța de apel menţionează că, deși prezenta cerere de chemare în judecată este bazată pe prevederile Legii nr.87 din 21.04.2011, totuși în conținutul cererii de chemare în judecată, reclamantul/apelant ***** a descris în detaliu circumstanțele de fapt din anterioarele litigii, precum și și-a expus dezacordul total cu hotărârile judecătorești pronunțate, invocând că instanțele nu au elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și au interpretat în mod eronat legea, iar instanțele de apel nu s-au expus asupra tuturor argumentelor și probelor expuse în cererile de apel prezentate de acesta.

Făcând uz de remediul intern prevăzut de Legea nr. 87 din 21.04.2011, reclamantul, la 24.01.2022 prin intermediul oficiului poştal, a înaintat instanţei de judecată prezenta acţiune.

Fiind învestită cu judecarea cauzei în fond, Judecătoria Chişinău, sediul Centru prin hotărârea din 29.09.2022, a constatat netemeinicia acţiunii înaintate de *****.

Conform art. 1 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21.04.2011, scopul respectivei legi constă în crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti.

Prevederile alin. (2) al acestui articol statuează că aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Conform prevederilor art.6§1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale din 04.11.1950, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

În baza art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21.04.2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.

Aderent, art. 3 alin. (2) al Legii nr. 87, în cauzele în care se pretinde încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, cererea de chemare în judecată poate fi depusă în cadrul examinării cauzei în fond sau în decursul a *6 luni de la* intrarea în vigoare a ordonanţei procurorului de încetare a urmăririi penale sau de scoatere de sub urmărire penală ori a *actului judecătoresc de dispoziţie*.

În conformitate cu art. 392 alin. (1) Codul civil, se prescriu în *termen de 6 luni* acţiunile privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzelor sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătoreşti.

Dispoziţia art. 394 Codul civil statuează că, acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

Raportând la caz normele sus citate, Colegiul civil reţine ca întemeiată concluzia primei instanţe precum că, reclamantul a înaintat prezenta acţiune la 24.01.2022 cu

încălcarea termenului prevăzut expres de lege pentru înaintarea unor asemenea acţiuni.

Or, s-a stabilit cu certitudine că, primul litigiu a fost finalizat cu decizia Curţii Supreme de Justiţie din 02.08.2006, iar al doilea litigiu cu decizia Curţii Supreme de Justiţie din 09.06.2021.

Corespunzător, în mod just a fost indicat de prima instanţă că, termenul înaintării cererii de chemare în judecată în sensul Legii nr. 87, urmează a fi calculat din 09.06.2021, data devenirii definitive şi irevocabile a deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 09.06.2021, despre care apelantul/reclamant cunoştea cu certitudine, însăşi făcând menţiune în cererea de chemare în judecată şi prezentând copii de pe acestea, iar temeiuri justificative a depunerii cererii peste termenul legal instituit de legiuitor – 6 luni de zile, nu a fost constatat, fapt ce a condiţionat respingerea cererii de chemare în judecată peste termen.

Distinct de opinia apelantului-reclamant precum că, prezenta acţiune civilă este înaintată în termen, Colegiul judiciar enunţă că, probele la dosar denotă contrariul, iar argumentele susţinute în acest sens, sunt declarative şi contrare normei impertive ale Legii speciale nr. 87.

În cumul celor relatate, deşi în cadrul litigiilor declanșate anterior, ***** a depus 14 cereri de revizuire, toate fiind respinse ca inadmisibile, instanța de apel remarcă că, termenul nu urmează a fi calculat de la examinarea acestor cereri, aceasta deoarece revizuirea este o cale extraordinară de atac și examinarea cererii de revizuire se limitează doar la admisibilitatea acesteia și a faptelor pe care se întemeiază, fără a se pronunța asupra fondului cauzei.

Corespunzător, revizuirea este o cale de retractare a hotărârii şi nu de reformare.

În cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului şi aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale şi legale, pe când, toate cele 14 cereri de revizuire depuse de ***** au fost respinse, ca inadmisibile.

Ca urmare, ***** cunoscând cu certitudine că decizia Curții Supreme de Justiție din 09.06.2021 a devenit irevocabilă din momentul pronunțării, adică din 09.06.2021, nu a înaintat cerere de chemare în judecată în termenii prevăzuți de Legea nr.87 din 21.04.2011, adică în termen de 6 luni, cererea de chemare în judecată fiind înaintată la 26.01.2022, or, în circumstanțele respective a expirat termenul de prescripție nominalizat.

La acest segment, Colegiul judiciar menționează că, în practica Curții Constituționale s-a reținut că, într-o normă cu caracter general, este stabilit că „persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îți exercite drepturile și să îți execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. [...] Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege” (art. 9 din Codul civil).

Din prevederile legale citate rezultă că legiuitorul poate stabili anumite condiții privind exercitarea drepturilor civile subiective, nerealizarea cărora poate duce la stingerea acestor drepturi. Asemenea condiții se referă, inclusiv, la limitele temporale de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile, numite în dreptul civil „termene”.

Curtea subliniază că termenele au ca scop asigurarea funcționării normale a circuitului civil și asigurarea stabilității raporturilor patrimoniale, participanții fiind disciplinați întru realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor civile.

Printre diferitele tipuri de termene instituite în dreptul civil se numără și termenele de realizare a drepturilor civile, numite și termene de decădere sau termene de perimare. Acestea sunt perioadele de timp, în cadrul cărora titularii drepturilor subiective sunt împuterniciți să-si realizeze drepturile, nerealizarea acestora fiind sancționată cu pierderea lor (*hotărârea Curții Constituționale nr. 17 din 19 iunie 2015).*

Prin prisma art. 6 pct. 1) din Convenția Europeană, precum și prin prisma jurisprudenței Curții Europene, dreptul de acces la justiție nu poate fi absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Totodată, Curtea Europeană a statuat că rolul termenelor de prescripție este de o importanță majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, enunță preeminența dreptului ca patrimoniul comun al Statelor contractante (*Hotărârea din 18 martie 2008, Dacia SRL vs Republica Moldova, §75*).

De asemenea, în cauza *J.A. Pye (Oxford) Ltd și J.A. Pye (Oxford) Land Ltd vs Regatul Unit (Hotărârea din 30 august 2007*) Curtea Europeană a reținut că folosirea termenelor limitative (de prescripție sau de decădere dintr-un drept dacă nu este exercitat) urmărește un scop legitim în interesul general. Durata termenului este o chestiune asupra căreia statul are o marjă de apreciere, cu condiția ca termenul să nu fie atât de scurt, încât să fie inacceptabil.

La fel, Curtea a statuat că una din consecințele termenelor de prescripție, sau de decădere, este aceea că titularul dreptului nu îl mai poate exercita.

Instanţa de apel consideră necesar de a reitera că, accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (*Guerin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37*). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ş.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33*).

Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.

Pe cale de consecinţă, Colegiul judiciar precizează netemeinicia în ansamblu a cererii de apel declarate, dat fiind faptul că, în susţinerea acesteia, apelantul nu a adus niciun argument plauzibil, motivându-şi cererea de apel doar prin reiterarea argumentelor aduse şi în faţa primei instanţă.

Or, apelul este continuarea fondului, astfel, apelantul urma să administreze probe, să anexeze acte şi alt material probator care ar răsturna soluţia instanţei de fond, acţiuni care la caz, nu au fost întreprinse de către apelant, astfel, se constată formalitatea cererii de apel.

În cumulul celor expuse, instanţa de apel concluzionează că, apelantul nu a prezentat argumente verosimile şi admisibile în combaterea soluţiei adoptate de prima instanţă.

Ca urmare, în lipsa unor argumente coerente şi convingătoare, precum şi a unui suport probator de natură să răstoarne soluţia adoptată pe caz, Colegiul conchide că, instanţa de fond a elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate şi a aplicat corect normele de drept material şi procedural, hotărârea fiind în concordanţă cu art. 239-240 din Codul de procedură civilă.

Aşadar, se resping afirmaţiile apelantului, precum că hotărârea instaneţi de fond este neîntemeiată, or, acestea sunt declarative.

Finalmente, având în vedere că, hotărârea primei instanţe este justificată, iar aserţiunile invocate de către apelant sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art. 385 lit. a), 389-390 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

DECIDE:

Se respinge cererea de apel declarată de *****.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 29 septembrie 2022, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva *****cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului material şi moral.

Decizia este definitivă şi executorie, dar poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei motivate, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,

judecătorul Anatol Pahopol

judecătorii Ruxanda Pulbere

Ala Malîi